

Nový vírus napádajúci rajčiaky

Na rajčiakoch bol v nedávnej dobe identifikovaný nový vírus (presnejšie tobamovírus), a to **Tomato brown rugose fruit virus**. Tieto prvé výskyty sú známe z Izraela (2014), Jordánska (2015) a v rámci tretích krajín aj z Turecka, Číny a na niekoľkých produkčných miestach v Mexiku. Výskyt hlásil aj Cyprus. Koncom roka 2018 Nemecko a Taliansko oznámilo výskyt vírusu na rajčiakoch v rámci ich územia. Od roku 2019 sa ku krajinám s výskytmi v Európskej únii pričlenilo Holandsko, Španielsko, Veľká Británia a Grécko. V priebehu tohto roka boli zatiaľ zistené ohniská v Poľsku a Francúzsku.

Obr. 1 – Symptómy na rajčiakoch

<https://gd.eppo.int/media/data/taxon/T/TOBRFV/pics/1024x0/10308.jpg>

Obr. 2 – Symptómy na rajčiakoch

<https://gd.eppo.int/media/data/taxon/T/TOBRFV/pics/1024x0/10307.jpg>

Hostiteľskými rastlinami sú rajčiak jedlý (*Solanum lycopersicum*) a paprika ročná (*Capsicum annuum*). Oba hlavné hostiteľské druhy predstavujú v podmienkach Slovenska významné plodiny. Podľa niektorých pokusov sa dokázalo, že hostiteľmi môžu byť aj rastliny *Nicotiana benthamiana*, *Nicotiana glutinosa*, tabak lesný (*Nicotiana sylvestris*) a tabak virgínsky (*Nicotiana tabacum*). Buriny *Chenopodium murale* a ľuľok čierny (*Solanum nigrum*) môžu predstavovať rezervoár tohto vírusu. Dokonca bol potvrdený výskyt tohto vírusu na baklažáne, ktorého pôvod bol z Mexika.

Obr. 3 – Symptómy na paprike

<https://gd.eppo.int/media/data/taxon/T/TOBRFV/pics/1024x0/10301.jpg>

Na rastlinách rajčiaka spôsobuje vírus chlorózu, mozaiku a mramorovanie listov. Na stopkách kvetov a stopkách listov sa môžu vyskytovať nekrotické škvrny. Na plodoch sú viditeľné žlté alebo hnedé škvrny. Povrch plodov je zvrásnený, plody môžu byť deformované a nepravidelne dozrievajú. Jednotlivé príznaky sa však môžu líšiť v závislosti od odrody rajčiaka.

Obr. 4 – Symptómy na paprike
<https://gd.eppo.int/media/data/taxon/T/TOBRFV/pics/1024x0/10763.jpg>

Obr. 5 – Symptómy na paprike
<https://gd.eppo.int/media/data/taxon/T/TOBRFV/pics/1024x0/10764.jpg>

Pre papriku sú typickými príznakmi tohto vírusu žltnutie, mozaika a deformácia listov. Na plodoch papriky sa vyskytujú žlté alebo hnedé škvrny alebo zelené pruhy. Taktiež môže dochádzať k deformácii plodov.

Vírus sa môže šíriť infikovanými semenami alebo priesadami. Okrem toho, keďže ide o vírus, môže byť prenášaný aj mechanicky na odevoch či nástrojoch pracovníkov. K šíreniu napomáhajú aj zavlažovacie systémy, kontaminovaná pôda a infikované zostatky rastlín. Prenášačom sú aj opel'ovači. V prípade výskytu je potrebné infikované rastliny zničiť spálením. Okrem toho je následne potrebná zvýšená hygiena prostredia, v ktorej sa rastliny pestovali, a dezinfekcia používaného náradia.

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave vyzýva všetkých pestovateľov hostiteľských rastlín Tomato brown rugose fruit virus, aby hlásili podozrenia z výskytu na e-mailovej adrese ochrana@uksup.sk, telefonicky na čísle 02/59 88 03 42 alebo písomne na adresu:

Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave
 Odbor ochrany rastlín
 Matúškova 21
 833 16 Bratislava